



מספר הקורס: 1040402

שם הקורס בעברית: ערבית ספרותית אינטנסיבית א

שם הקורס באנגלית: Intensive Standard Modern Arabic A

שנה"ל: תשפ"ב

שם המרצה: ד"ר אריק סדן

שם תכנית הלימודים: התכנית ללימודי המזרח התיכון והאסלאם

סיווג הקורס: שיעור

משך והיקף הקורס: שנתי, 4 ש"ש (שני מפגשים בשבוע)

נקודות זכות אקדמיות: 4 נ"ז

דרישות קדם: אין

מועד שעות הקבלה: סמס' א': יום שלישי 8:30-10:30; סמס' ב': יום חמישי 12:00-14:00

פרטי קשר של המרצה: ariks@shalem.ac.il

תיאור הקורס

הלימוד בקורס ייעשה באמצעות הספר יסודות הערבית הספרותית מאת תקוה חסון, שאליו מצורף תקליטור לתרגול ההגייה, וכן באמצעות ידיעות וטקסטים אקטואליים מאמצעי תקשורת ערביים.

שיטת הלימוד בנויה על ההנחה שיש ללמד ערבית בערבית: הסטודנטים נדרשים לשנות משפטים, להשלימם, לשאול ולהשיב בערבית, ואף לחבר משפטים בערבית כדי ליצור שטף בהבעה בעל-פה ובכתב, להעמיק את מיומנותיהם בידיעת השפה ולהטמיע את אוצר המילים הנלמד.

בסמסטר א' הסטודנטים יעברו בהדרגה מקריאת משפטים פשוטים לקריאת משפטים מורכבים יותר, ויגיעו בשלבים לקריאת קטעים קלים. במהלך הלימודים הם ירכשו אוצר מילים מגוון ורחב הכולל מילים ומבעים מתחום חיי היומיום ומתחומים אחרים לצד מילים מתחום העיתונות. הדבר מאפשר שימוש באותו אוצר מילים ברבדים שונים של השפה גם בהבעה בעל-פה. דגש מיוחד יושם על תרגול בעל-פה, תוך כדי הימנעות ככל האפשר מתרגילים טכניים גרידא.

השימוש בתקליטור המלווה את הספר תומך בהטמעת אוצר המילים ומרגיל את הסטודנטים להאזנה והבנת הנשמע, ובאמצעותו יוכלו הסטודנטים לשכלל את יכולת הביטוי של הערבית כראוי.

בסמסטר ב' נתרכז בלימוד מבנים תחביריים ובתורת הצורות, החיוניים להבנת טקסט פשוט מתחום התקשורת וחיי היומיום. הלימוד יישען על תרגול בערבית, בשימת דגש על אוצר מילים רווח ושימושי בערבית הספרותית המודרנית. דגש מיוחד יושם בתרגול הדקדוקי על אוצר מילים מגוון שימש נקודת פתיחה לקריאה מתקדמת יותר בהמשך הלימודים. כמו כן, השאיפה היא לקרוא כותרות של ידיעות וטקסטים אקטואליים מאמצעי תקשורת ערביים.

מטרות הקורס

להקנות את יסודות הקריאה והכתיבה של הלשון הערבית הספרותית לסטודנטים המתחילים, ולהביאם בתוך זמן קצר יחסית ליכולת קריאה של טקסטים פשוטים ושל כרוניקה קלה בעיתונות הערבית והבנתם כשהם מושמעים.

חובות הקורס והרכב הציון בקורס:

הכנת שיעורי בית, מוכנות לשיעור והגשת תרגילים כל שיעור או שניים: 20% (10% בסמסטר א' ו-10% בסמסטר ב')

בוחן אמצע סמסטר א': 10%

בחינה מסכמת סמסטר א': 20%

בוחן אמצע סמסטר ב': 10%

בחינה מסכמת סמסטר ב': 40%

ציון עובר בקורס: 60

פירוט המפגשים השבועיים והשיעורים הנלמדים בהם מתוך ספר הלימוד¹:

סמסטר א'

שבוע 1: חסון, יסודות א, שיעור 1: מבוא, האותיות ב, נ, י, ו, א

שבוע 2: חסון, יסודות א, המשך שיעור 1 ושיעור 2: התנועות הארוכות והקצרות, האותיות ת, ל, דרכי היידוע בערבית

שבוע 3: חסון, יסודות א, שיעור 3: האותיות ד, ז, ר, ז, נטיית הפועל בעבר יחיד

שבוע 4: חסון, יסודות א, המשך שיעור 3 ושיעור 4: נטיית הפועל בעבר רבים, האותיות מ, כ

שבוע 5: חסון, יסודות א, שיעור 5: האות ה, אלף מקצורה, כינויי הקניין

שבוע 6: חסון, יסודות א, המשך שיעור 5: כינויי הרמז כלוואי וכנושא

¹ לשם הקיצור, נעשה שימוש ב-חסון, יסודות א כדי לציין תקוה חסון, יסודות הערבית הספרותית, חלק א, וב-חסון, יסודות ב כדי לציין תקוה חסון, יסודות הערבית הספרותית, חלק ב. מספור השיעורים הנו זהה למספורם וסדרם בספרי הלימוד של חסון.

שבוע 7: חסון, יסודות א, שיעור 6: האותיות פ, ק, משקלי העבר בניין ראשון פעל, נטיית מילות היחס (א)

שבוע 8: חסון, יסודות א, שיעור 7: האותיות ש, ש, ש, ש, מילות היחס (ב)

שבוע 9: חסון, יסודות א, המשך שיעור 7: כינויי הפעול, שיעור 8: האותיות ט, ז, ט

שבוע 10: חסון, יסודות א, המשך שיעור 8: אותיות השמש

שבוע 11: חסון, יסודות א, שיעור 9: האותיות ח, ח, ח, כינויי הגוף

שבוע 12: חסון, יסודות א, המשך שיעור 9: הפועל המצ'ארע, האעראב (הניקוד הסופי) של השם המיודע

שבוע 13: חסון, יסודות א, שיעור 10: האותיות ע, ע, הציווי, סדר אותיות הא"ב, נטיית מילות היחס (ג)

סמטר ב'

שבוע 1: חסון, יסודות א, שיעור 11: סימן הנקבה תאא' מרבוטה, קטגוריות של שמות ממין נקבה, ריבוי שאינו מציין בני אדם

שבוע 2: חסון, יסודות א, שיעור 12: כללי כתיבת ההמזה, אלף ממדודה, התחלת משפטי הזיקה

שבוע 3: חסון, יסודות א, המשך שיעור 12: משפטי זיקה מיודעים וכינויי הזיקה

שבוע 4: חסון, יסודות א, המשך שיעור 12: משפטי זיקה לא מיודעים, סיכום כינויי הרמז

שבוע 5: חסון, יסודות א, שיעור 13: ששת השמות, תנועות העזר, יו"ד ההתייחסות-יאה النسبة

שבוע 6: חסון, יסודות א, שיעור 14: האעראב (הניקוד הסופי) של השם הלא מיודע, תיאורי הפועל – תיאור הזמן והמקום

שבוע 7: לימוד חיפוש במילון לפי שורשים, קריאת כותרות של ידיעות וכתבות אקטואליות

שבוע 8: חסון, יסודות ב, שיעור 1: הריבוי השבור, מחוסרי התנווין

שבוע 9: חסון, יסודות ב, המשך שיעור 1: הבינוני הפועל, הבינוני הפועל

שבוע 10: חסון, יסודות ב, שיעור 2: הריבוי השלם בזכר ובנקבה

שבוע 11: חסון, יסודות ב, שיעור 3: המקור בבניין ראשון, צורות יסוד בניין ראשון

שבוע 12: חסון, יסודות ב, המשך שיעור 3: תיאור המצב

שבוע 13: חסון, יסודות ב, שיעור 4: הבניין השני, שמות המספר היסודי

ביבליוגרפיה

איילון, דוד ופסח שנער, מילון ערבי-עברי ללשון הערבית החדשה (ירושלים: מאגנס, 1947).

חסון, תקוה, יסודות הערבית הספרותית, חלק א (ירושלים: אקדמון, 2010).

חסון, תקוה, יסודות הערבית הספרותית, חלק ב (ירושלים: אקדמון, 2009).

מילסון, מנחם, מילון ערבי-עברי מאת מנחם מילסון (מקוון): www.arabdictionary.huji.ac.il.

אברהם שרוני, מילון ערבי-עברי שימושי (תל אביב: משרד הביטחון, 2008).